

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Külföldi csopán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábon petitsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilttér garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések
jutányosan eszközöltnék.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Kiadási pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz tartoznak.

B.-Gyarmat, július 23-án.

A magas kormány és a megye intézkedése folytán a phyllokszera-bizottságok, mint ez a lapokban is jelezve volt, megalakultak nemcsak, hanem vizsgálódásuk eredményeit már az illető hatóságokkal közölték is. Minnek folytán örömmel jelezhetjük, hogy a neves börttermelő községek u. m. Pencz, Rád, Kosd, Ecség, Kozárd és Szandán a phyllokszera felismerésére utasításul vett jelek sehol sem voltak észlelhetők.

Legújabbban pedig constatatott, hogy Tótfalun azon szőlők, melyek a phyllokszera által inficiáltaknak mondattak ki, gyönyörűen virágzanak, sőt igen jó terméssel bíztatják a szőlőtulajdonosokat.

Nem tudom, hogy a kormány és ennek folytán a törvényhatósági rendeleték kérés nélkül szigorú miben találja indokát; az észlelt károk és pusztítások eredményein ezen szigorú rendeleték nem alapulhatnak, mert azok még eddig nem mutattattak ki; praeventiv gondoskodásnak pedig szigorú mindazon intézkedés, mely a legszorosabb zárlatot, irtást és egyéb ily radikális kúrákat akar foganatba venni.

Az én nézetem és felfogásom szerint (ám mondja ki a magát őszintén bárki is, szívesen veszem) a phyllokszera jelenlegi szaporult száma a klimatikus viszonyokon gyökerezik; ha ezen viszonyok változnak, úgy a phyllokszera is közönséges és kevésbbé kártékony számára redukálódik. Olyan az, mint a burgonyánál a pajod, egyszer sok és ennél fogva igen kártékony, máskor kevés s ekkor alig észlelhető károkat idéz elő. Annyi bizonyos, hogy a rovarok egyes kártékony fajtái még átalakulási processzusokban is, mint pl. a hernyó némely esztendőben oly számarányban szaporodik meg, hogy a gyümölcstermelést egy két évre visszaveti. Kérdem, kinek jutott eszébe ezen kártékony rovar miatt a tenyésztés ellen akadályokat gördíteni, vagy e miatt magát a gyümölcs alanyát kiirtani?

Nézetem szerint azaktudásainknak az lenne feladata, hogy a phyllokszera által inficiált alanyokat hatékony ellenszerrel a további vegetációnak biztosítsák.

Higgye aki hiszi, de én soha sem fogom elhinni, hogy a phyllokszera által meglepett területek teljesen önkre lesznek téve. A phyllokszerára is jön egy kedvezőtlen időjárás, s ekkor megszűnik a kelleténél nagyobb lármá és ebből folyó vak ijedelelem. Sajnos és a tudomány ellen megengedhetlen botlás volna, ha ezen — a phyllokszerára nézve — kedvezőtlen idő letarolt szőlőhegyeket találja.

B.-Gyarmat városának képviselő testülete által kijelölt bizottság is már másod ízben járta be a reá bizott szőlőhegyeket, de hálá istennek e rovar létezése e vidéken sem észleltetett; s így nem tarthatunk attól, hogy vidékünk s általában megyénkben a börttermelés ez által hátrányt szenvedjen.

Azonban a bizottságok annál sajnosabban tapasztalták a gyümölcsösökben, hogy a gyümölcsfákknak legalább négy ötöde a zord tél áldozata lett; sőt még azon fák is, a melyek e tavaszzal nagy nehezen kiszöktek, már most azárattan gyászolják az elmúlt kegyetlen telet. Ha ezek után elgondoljuk, hogy az egész országban mennyi millió gyümölcsefa esett a mult tél áldozatául; továbbá, hogy a termelőknek ez által mily óriási és alig 10—20 év múlva pótolható veszteségük, vagyis anyagi kárjuk van: lehetetlen, hogy ha ennek a jövőbeni következményeit elképzeljük, csak úgy tétlenül maradassunk és különösen akkor, a midőn ezen csaknem átkunkra jött phyllokszera rovar végett még a csemetéknek más vidékekről való behozatala is hatóságilag tiltatott; s így még csak azon reményünk sem lehet, hogy ama tetemes veszteség utánpótlását egy két évvel előbbre hozhatnák. Nem, mert jóllehet e veszteséget a határban létező csemete- és vadonczokkal helyrepótolhatnók ugyan, de hol maradt ott csemete, ahol tiz, husz vagy több éves fák is kifagytak? Más határból pedig csemetét vagy vadonczot behozni — mint említém — hatóságilag tiltva van. S így mikor lesz hát pótolható eme veszteség, míg a gyümölcsösök csak a mult évi stadiumukba is jöhetnek? Épen azért, mert több évtized múlva is fogjuk még érezni a lefolyt tél pusztító hatását, nem lehet, nem szabad tétlenül maradnunk, hanem célzaserű intézkedések folytán e bajon lehetőleg és pedig mielőbb segítenünk kell. E baj orvoslására legelső sorban a megyében legközelebb mind kiválóan szakértő egyénekből megalakult gazdasági egylet lenne hivatva és pedig szörény véleményem szerint oly formán, hogy a phyllokszera pusztító rovarról teljesen mentes és vidékünk climájával rokon vidékekről, egy a kebeléből erre kijelölt bizottság által bizonyos mennyiségű vadoncz és csemetétet hatósági engedély kieszközlése és szigorú szakértői felülvizsgálat mellett megvásároltatván, azokat mérsékelt áron azután itt elárusítaná s e tekintetben még csak évtizedek múlva jobban érezhető gyümölcshiányt ily intézkedések tétele által némiképp kipótolva az utódokat maguk iránt hálás tiszteletre köteleznék.

Chikán Mihály,
phyllokszera-bizottsági tag.

Arczul csapása a magyar állam eszméjének.

Nógrádmegyei statisztikai bizottsága f. hó 20-án Madách Károly alispán úr elnöklése alatt ülést tartván, felülvizsgálat alá vette a megye mult évi népesedési mozgalmát, az egyes lelkészek által beiktatott adatok alapján. Dicséretre legyen mondva a hazafias érzelmű papságnak, az adatok 3 kivételével mind pontosan és szabályszerűen szerkesztve beérkeztek. Ezen három is beiktatott, csakbogy ezek közül az egyiket, a sámsónházi egyházét, mint olyant, mely czeruzával állítottatott ki s alá nem íratott, — vissza kellett utasítani. A másik kettő pedig múltó megbőrátkozásra adott alkalmat. Ugyanis a szennai ev. egyházból Bodicsky Endre, a závadaiból pedig Halenay Károly tónyelven szerkesztett kimutatást

terjesztettek be. Nevezettek, állásuknál fogva tudnak magyarul; de különben magyarul tudni kötelessége minden magyar állampolgárnak s tudva azt, hogy Nógrádmegye jegyzőkönyvi és tanácskozási nyelve a magyar! ezen két laterános pap oly kihívó szemtelenséget akart ily tényével a törvényhatóság ellen elkövetni, mely az adott viszonyok mellett páratlan s maga nemében. Tudjuk, hogy az ilyen emberek dicsőséget találunk abban, ha ilyenekért nyilvánosan megbucizoltatnak, mert ostoba missiójokban s a magyar állam, tehát az ő saját fehékek — megsemmisítése elleni phanatikus törekvésekben mártiroknak képzelik magokat. Azért hát nem is jellemoznők bővebben eljárásukat.

Nógrádmegyének van és lesz annyi ereje, hogy az ilyen államellenes törekvéseket nemcsak megakadályozzon, hanem hogy az ilyen Bodicsky és Halenay féle szemtelenségeket szigorúan megtorolja. Ez uttal a statisztikai bizottság még minden szigorúbb actiót mellőzött, s csupán egy megkeresést intéz Dr. Szoborényi Gusztáv superintendenshez e tárgyban, mely így hangzik:

Nagyságos és főtisztelendő királyi tanácsos, superintendens úr! Nógrádmegyei statisztikai bizottsága az 1879-ik évi népesedési mozgalmi adatok megvizsgálása alkalmával méltó megütközéssel tapasztalta, hogy egy némely ágostai protestáns lelkész, név szerint Bodicsky Endre szennai és Halenay Károly závadaiból lelkészek a népmozgalmi adatok felvételére szolgáló úrlapokat a törvény világos intézkedése ellenére nem magyarul, hanem tót nyelven betöltve terjesztették be, mintán az ilyen eljárás az 1840. évi VI. törvények 4., 7. és 8. §-ának szellemével nemcsak hogy ellenkezik, de mintán a fentnevezett lelkészekről feltételezhető és joggal elvárható, hogy a viszonyok azon kényszerénél fogva, melyek között rég időtől éltek s jelenleg is élnek, a magyar nyelv szó és írásbeli használatára kellő gyakorlattal bírnak, fentjelzett eljárásuk nem minősíthető egyébnek, mint a magyar nyelv elleni tiltatásnak, mely egyszersmind Nógrádmegyei törvényhatóságának kizárólagos nyelve, mely a protestáns közéletben a művelődés közege, az egyházi gyűléseken pedig tárgyalási nyelvéül használtatik s mely Magyarország területén a kétféle magán élet minden viszonyában egyaránt az ő jogos helyét immár elfoglalta.

Mindezeknek tekintetbevételével ismerti hazafiságára hivatkozva, hazafiai tiszteletem ózinté kifejezése mellett teljes jóakarattal felkérem a nagyságos és főtisztelendő superintendens urat, hogy egyházi főhatósági jogával élve, oda hatni méltóztassék, hogy nevezett lelkészek kedves hazánk minden lakóját vallás és nyelv különbség nélkül egyaránt kötelező törvény parancsának hű követésével az állami és nemzeti egység elvének élő kifejezőjét, a magyar nyelvet, a magyar ágostai egyház és saját maguk érdekének szemelöttartásával jövőben az őt megillető tiszteletben részesítve, hivatalos érintkezéseik alkalmával kizárólag a magyar nyelvet használják.

B.-Gyarmat, 1880. július 17.

Madách Károly,
alispán.

Alispáni jelentés.

(Július 14-én tartott közg. ülésen.)

Tekintetes közigazgatási bizottság! Az inség enyhítése tekintetéből foganatba vett utépítési munkálatok federatúra a nagyméltóságú m. kir. közmunka s közlekedési miniszterium által megállapított 46211 frt 14 kr. összegből, a helybeli m. kir. adóhivatalnál eddigelő 45000 frt tételtől folyóvá, mely összegből a megye főpénztárnoka által 41000 frt vettétvén át, ebből a következő összegek utalványostattak, u. m. az építészeti hivatalnak, az építés alá vett utazakassok kijelölésénél szükségelt kellőkek beszerzésére 500 frt; a b.-gyarmati járás főszolgabírájának a szklabonyai és

mohorai utszakasokra 7900 frt; a szécsényi járás főszolgabírájának az endrefalvi utszakaszra 7683 frt; a füleki járás főszolgabírájának a terennei utszakaszra 4000 frt; Okolicsányi Mihály szolgabírójának a kálnói utszakaszra 2500 frt; a losonci járás főszolgabírájának a polichnói utszakaszra 3250 frt; a sziráki járás főszolgabírájának a kozárdi utszakaszra 8104 frt 98 kr.; a nógrádi járás főszolgabírájának a bányi utszakaszra 3924 frt; a folyamataban lévő építkezésekbe eddigelő tehát 37861 frt 98 kr. fektetett be. Ezen utszakasok közül — mint azt mult havi tiszti jelentésben jelezni már szerencsém volt — a aszklabonyai nem csak teljesen befejeztetett, de az már felülvizsgáltván, a közforgalomnak is átadott. Azon idő óta teljesen kiépítették a polichnói, terennei, kozárdi utszakasok; az endrefalusi az ezen szakaszon építés alatt lévő két híd befejezése előtt teljesen kiépítettnek nem mondható. A mohorai s a bányi utszakasok kiépítését a beállott aratási munka akadályozván meg, azok közül az elsőn csak néhány halom kö megaprózása, míg a másodikban részben még az alapozás a részben a fedanyag előállítás hiányának.

A folyó évi közmunkavállalás beszédese tekintetéből a járási szolgabírók által az ideig megtartott két évnaggyedves incassatió alkalmából a megye pénz-tárába a mai napig befolyt a b. gyarmati járásból 2363 frt 93 kr.; a nógrádi járásból 3673 frt 14 kr.; a sziráki járásból 3115 frt 14 kr.; a szécsényi járásból 573 frt 50 kr.; a füleki járásból 4146 frt 8 kr.; a losonci járásból 1727 frt 48 kr.; Losoncz város polgármestere által pedig 630 frt 30 kr. terjesztvén be, így az összesen 16229 frt 52 krt eredményezett; mely összeg ha bár az előirányzott 89678 frt 35 krtól mérve nem is tekinthető kielégítő eredménynek, de ha tekintetbe vesszük a mult év rendkívüli mostohaágát, s ennek folytán előállott nehéz viszonyokat, a megyénk lakosságának az inséggel küzdő helyzetét, úgy az még is azon reményre jogosít, hogy a kedvező aratás után következő incassatiók alkalmával a járási szolgabírók erőfeszítései folytán a mult évinél kedvezőbb eredmény lesz utólrható.

Bass Mihály szécsényi járási utbiztos a m. kir. Államvasúthoz történt kinevezése folytán ezen állásáról lemondván, úgy a füleki és rétségi járások utbiztosi állomásaira a pályázatot a folyó hó utolsó napjára kitűstam.

A mult hó 11-én Losonczon s 12-én itt helyben működött vegyes felülvizsgáló bizottság által a felülvizsgálatra rendelt hadkötelesek közül a b. gyarmati sorozó járásból a hadsereghez 5, a honvédséghez 3 egyén; a szécsényi sorozó járásból a hadsereghez 2, a honvédséghez 4 egyén; a rétségi sorozó járásból a hadsereghez 5, a honvédséghez 2 egyén; a füleki sorozó járásból a hadsereghez 3 egyén; a sziráki sorozó járásból a hadsereghez 1 egyén soroztatott be, s így — mint mult havi tiszti jelentésben jelezni már szerencsém volt — a losonci járás s Losoncz város mint önálló sorozó járás részéről a hadsereghez állított 5, s a honvédséghez besorozott 4 egyénnel együtt a megye összes sorozó járásából a hadsereghez 19, a honvédséghez pedig 13 egyén soroztatott be.

A közigazgatás terén ez idő szerint legfontosabb teendő a hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. törvényczikk életbeléptetéséhez, illetőleg annak folytán az 1879. évre járó hadmentességi díj kivételéhez szükséges előmunkálatok elkészítése, minél fogva mindazon egyének, kik a fentebb idézett törvény 1. § értelmében mint hadi szolgálatra mindenkorra alkalmatlanok az állítási lajstromokból töröltek, vagy az utolsó korosztályba visszahelyezhetők, vagy a hadi szolgálatból a 1868. évi 40. törvényczikk értelmében felmentettek vagy elbocsáttattak, mint a hadmentességi díj fizetésére kötelezettek, 1880. évtől kezdve 1879. év végéig, az állítási lajstromok segítségével nyilvántartásba vezetendők, azok költségként elkülönítve vagyoni állapotuk s állásuk kitüntetésével a kivételt lajstromokba vezetendők, melyek legkésőbb a folyó hó 20-ig összeállítva a kir. adófelügyelőségnek a díj kiszabása végett megküldendők.

Barna Gyula bodonyi körjegyző hivatalos teendői hanyag teljesítése miatt 25 frt bírsággal büntetett.

Nadách Károly,
alispán.

Tanügy.

Mintán a sziráki járás tantestületét azon vád terhelté, miszerint a törvény parancsolt járási tanítói kört megalakítani és így a megyei tantestületi egylet tagjainak lenni vonakodnak, engedje meg, hogy ennek czéljából, eddig ugyan vájudo, de most már végleg megalakult sziráki tanítói kör jegyzőkönyvét, meggyőződévé lévén, hogy a tanítók ügyeit illető közleményeknek becses lapjában mindig szívesen helyt ad, közlésé végett azórl szóra ide iktassam, mely a következő:

Jegyzőkönyv. Felvettették a sziráki tanítói körnek f. é. jun. hó 25-én Szirákon tartott gyűlésén. A sziráki tanítókör végleg megalakulva mindez ideig nem lévén ez okból a tanfelügyelőség, valamint a megyei tantestület elnöksége Osztrócska Lajos vanyarci tanítót s egyszersmind ideiglenes körelnököt ismételve megkeresé, hogy a sziráki kör összea tanítót, a kör megalakítása céljából hívja össze. A meghívás megtörténvén, a sziráki körhöz tartozó tanítók elég nagy számban megjelentek. A gyűlés 10 órakor nyitott meg az elnök által. Megnyitó s üdvözlő beszéd után az ideiglenes elnök az 1877. évben a magas ministerium által jóvá hagyott alapszabályok elfogadását s a kör megalakítását ajánlá. Az alapszabályok felolvasatván, mely után az egybegyűlt tanítók kétségüket nyilvánítták az alapszabályok elfogadására s a körnek ez által leendő megalakítására. Ezután következett az állandó rendes tisztikar megválasztása. Elnöknek: Osztrócska Lajos vanyarci ág. ev. tanító, alelnöknek: Hlavnyay Károly ecseghi róm. kat. kántor; jegyzőnek: Chikán Géza szőlősi tanító választottak meg. Több megbeszélések után a jövő körgyűlés ideje és helye tűzött ki, és pedig f. é. szept. elsőjére ismét Szirákra, mely alkalommal gyakorlati előadás tanítás tartására hárman ajánlkozott u. m. Igaz Antal ecseghi községi tanító a számtanból; Oberle Vendel kozárdi tanító az irya olvasásból; Bartos Pál deugelegi tanító az ütenyírásból. Végül a jelen jegyzőkönyv hitelesítésére a kör igaz

Antal ecseghi közs. tanítót és Zavodszki Georgiu ecseghi közs. tanítót bízta meg. Több tenni, végezni való nem lévén; a gyűlés az elnök által feloszlatott.

Közi: Chikán Géza,
a kör jegyzője.

Széklenő július hó 14-én.

Tekintetes Szerkesztő úr! tisztelt barátom! Nem a fürdőből írom e sorokat, mert annak 30 és fél fokú meleg vize annyira felolvasztotta a vizükrében uszkáló némberek nyelvecskéjét, hogy a fürdőben, a hol ezt tennem különben is lehetett volna; még ez okból sem teljesíthetném; hanem igen is otthagya a tükör lármás közönségét, izzadó párnám között jutottam ezen gondolatra, remélve hogy becses lapjában ennek tört engedend.

A fürdő helyiség regényességét sem kell ecsegtelnem, azt a természet adta, hanem igenis a munkáit párosult szorgalomszülte sötányok kigyózó, pályái figyelmet ébresztők, mint szabadoságuk, mint tisztaságukra nézve. Itt látható a sötályok csoportosított gyűlése itt néhány drágább dáma szíjva be a tiszta lég töltő áramát, ott nehezebb betegek pihenik fardalmaikat, hogy kélekedő inaiat botocskájuk segítő elő; amott félig beteg közönség gyorsabb léptekkel halad előre (látomnak hála, magam is ezek közé tartozom) a helyi viszonyokhoz alkalmazott társalgást folytatva, míg a selmeci cigány banda halgatására nem int bennünket a sötányon épült salón szomszéd-ságában díszelő ösharsa árnyal alatt, várakozva a gondúzt. Egyedül a szerelmesek sötájának alkotott sötahely pihen, mert szerelmesek hiányában csupán a két sorban ültetett fák magashoz felsurrant lombjai ölelkezhetnek egymással. Hogy mit csinálunk, mit iszunk, és mit álmodunk? ezt jövőre.

Egy beteg.

Hírek.

Uhland Vilmos (és nem Sándor) ama lipcsei tanár, ki egyúttal több szakiapnak szerkesztője is, kiről lapunk mult számában volt szó, gr. Forgách Antal is meglátogatta. Kékkön: Mint biztos forrásból értesülünk gr. Forgách Antal ur — Uhland urat, ki Mescha Andrá nagykirályi hányatulajdonos vendége volt, megbizta, hogy a Nagykürtösi tervszetben lévő üveggyár felállítására tervezetet és költségvetést készítsen, s azt mihamarabb küldje hozzá. Ha valaki, úgy gr. Forgách Antal úr vállalkozó szelleme bír hivatással arra, hogy a sokszor emlegetett üveggyár egyszerválahára létesítsék Nagykürtösten.

A hontmegyei gazdasági egyesület megalakítása tárgyában következő felhívás intézetett a hontmegyei gazda közönséghez: „Alólirottak a mai nap környekben felmerült szemeccere folytán eszenel kijelentjük, hogy egy már több vidéken az országunk létező

*) Mint biztos forrásból értesülünk, a sziráki kör eddigéig csak 18 tagot számál; öhajlandó, hogy a tanítók arak a népoktatási törv. 147. §-a és az utasítások 25 §-át jobban respectálván a körnek magánnyien és melébb tagjaivá avasnak magukat Szerk.

TÁRCZA.

Párba! a szívvel.

— Bezzily, —

Írta: Sárvy Aladár.

I. actus. 1. felvétel.

A gyermek szíve.

Oh mily magasztos vagy te szerelem!

Te kormányozod a halandók sorsát, te hinted be illatos rózsákkal az élet rögös utait; te nyújtasz vigaszt a sorstól lesújtott szegény lényeknek és mégis hányan visszaélnék veled?

Hatalmad kiterjed a széles föld minden zugára, minden élő kebléhez jogod van s bünteted azt, ki téged gyarló emberi ésszel felségi jogaidtól megfosztani akar!

Sárvy Zoltán igen csinos, baraa ifju volt. Még alig tizenkilenc éves és máris sülig szerelmes. Hogyne, hisz a kis Buday Jolánka egészen megigézte nevelője szemével. A legfelsőbb reál osztályt végezte épen a szép szerelmes, midőn lassankint híre futamodik, hogy Jolán férjhez megy egy fiatal mérnökhöz.

Eleinte természetesen nem hitte ezt Zoltán, hogyan is mehetne férjhez az, ki őt imád; milyen furesz gondolat. Hanem a hír lassankint szárnyakat öltve eljutott néhány öreg néne fülebe, kik aztán kikürtölték szegény és gazdagnak, hogy Jolán nagysám jegyet váltott ezzel és ezzel. Zoltán még most sem hitte. Szépen kicsinosítja magát, elment imádjához megtudni a valót. Mi természetesebb, mint hogy szívesen fogadták.

— Oljón te édes Zoltán, lássa ön háládatlan irányomban, már körülbelül két hete, hogy meg sem látogatott! mondá szemrehányólag a kedves gyermek-kori játszótárs Jolán.

— Nem jöhöttem kisasszony, mert vizsgálma kellett készülni, most is csak lopva szakíthaték magamnak egy rövidke félórát! viszonzá banatossan az ifju.

— Az igen kedves idő édes Zoltán, őnt ma nem cseszttem el tőlünk, becsukom az ajtót, hisz annyi mondanom van, hogy estéig sem végzem el. Nem is tudja ugy-e mi történt azalatt, mióta ön elhanyagolt minket? Lássa ön férjhez megyek! mondá naívan a kis csavergő.

— Tehát mégis igaz? kelt ki haragos szavakkal Zoltán, kegyed Jolán férjhez megy? kegyed, kit én tiszta szívemből szeretek, az nem lehet!

— De igen, már jegyet is váltottunk, eljön ugy-e a menyegzőmre? hisz már régen megígérte, hogy együtt leszünk egymás esküvőjén!

— Én ugy mondtam Jolán, hogy mint férj és feleség fogunk ott lenni, de kegyed megcsalt engem, mert nem szeret, férjhez megy máshoz, — válaszolá szemrehányólag az ifju.

— Hiszen én szeretem őnt édes Zoltán, nézze meg is csókolom; hanem hogyan lehetnék én önnek felesége, hisz még bajusza sincs; aztán meg lássa ön most tizenkilenc éves, én pedig tizenhét, legalább kell öt évig tanulnia, aztán katolánkodni a még legalább két évig dolgozni, hogy valamire való állást szerezzem. Mit gondol, hogyan várhatnék én önre, hisz hat-hét év múlva vén leány leszek! Ön csunya, rossz ember, nem akarja, hogy boldog legyek, menjen haragzom! mondá nehezelve Jolán és félre fordult.

— Hisz azt ígérte nekem, hogy szeretni fog örökké, mondá zavarral Zoltán.

— Igen, szeretni fogom mindig, ugy tekintem mint testvéremet; ön el fog azután is jönni hozzám, ha férjem lesz, szeretni fogom akkor is, de azt ne kívánja, hogy vén leány maradjak. Ugy-e nem akarja ön ezt, nézze szépen megcsókolom és aztán beszéljünk másról! s ezzel szépen oda hajolva megakart csókolni, Zoltán azonban félre tolva őt felelé:

— Ne csálgjon tovább is engem hülsen leány. Nem hiszek többé szavának, hisz csupa képmutatás minden tette! viszonzá keserűen Zoltán.

— Ne kinózzon tovább is Zoltán, minden szava egy egy tördőfés szivemben. Nem szeretett ön engem soha igazán, mert máskép nem banna így velem.

— Szerettem forrón, igazán, de kegyed tönkre tette szívemet örökre s hogy megmutassam mennyire szerettem, ime itt térdre borulva esküszöm a mindenható azent nevére, hogy soha sem fogok többé szeretni, annál kevésbbé megöcsélni; nem akarom, hogy még egy ily hülsen csapodár leány valaha rászedhessen! s ezzel haragos vonásokkal kelt fel.

— Mit tett ön Zoltán? oh szerencsétlen testvérem, ön haragra kelt a szívvel és az istenekkel, ön meg akarja semmisíteni a természeti törvényt, meg a szív jogait! ön küzdeni akar a szív szent érzelmével a szerelemmel a felakarja fordítani az örök mécsét, hogy kialudjék! oh vonja vissza esküjét, nem fél, hogy megpylik alatta a föld? — kérdé ijedve Jolán és összetett kezeit kérőleg az ifju elé emelte.

— Nem félek! — válaszolá daczozal az ifju — forduljon bár fel a világ, nyelje el a tenger vagy

gazdasági egyesület mintájára alakítandó hasonló megyei egyesület létesítését kívánatosnak tartjuk, azt a lehető legelőbbig pártolni igérjük, s annak tagjainak magunkat addig is feljegyeztük, míg az általunk eszenél választandó bizottság által részletesen kidolgozandó szabályok megalkotásában s így a hontmegyei gazdasági egyesület létesítésében részt vehetünk. Kelt Ipolyságon, 1880. július 8-án. Br. Majthényi László, Szabadhegyi Géza, Gróf Chorinasky Igó, Mikulka György, Braumüller Sándor, Ifj. Majláth György, Paczoly Elek, Bolgár János, Pongrácz Lajos, Országh József, Kalmár Lajos, Zimekai Kálmán, Noyotny István, Zalay Ferencz, Sebőnn Alajos, Luka Pál, Haas Kálmán, Plachy Bertalan, Huszár Lajos, Eichenwald Lajos. — A létesítő bizottság tagjainak ugyanezen alkalommal a következők választottak: Bolgár János, Braumüller Sándor, Gróf Chorinasky Igó, Sághy Benő és Szabadhegyi Géza, kik azonnal magtáriott első ülésükben ideiglenes elnökül: Szabadhegyi Gézát, jegyzőül: Bolgár Jánost választották meg.

A tótfaluhi phylloxeráról a „Váci Közlöny”-ben a következőket olvassuk: A tótfaluhi phylloxeráról elpusztított szőlők helyén istennek igen szépen újra hajtanak, amint azt tótfaluhi ismerőseink nagy örömmel tapasztalják és magunk is nagy lelki vidulással látjuk. Vajjon a phylloxerának ártalmassága ves-e el Magyarországon: vagy talán híres és alapos szakértőink tiltottak fel bennünket a phylloxerával? A mi tudásunk úgy látszik nagyon lejárják magukat. — Hisz a mióta a phylloxeráról szorgoskodnak, már fél Magyarországot elpusztította volna, ha csakugyan az igazi phylloxera volna országunkban. Több világosságot!

Eladó 3 darab igen szép és nagyszemű leander, mely most kezd javába virágzni. Értekezhetni Fő-ut. 675. számú házban és a kiadó hivatalban.

Hausmann „Magyar Lexikon”-ának 56. és 57. füzetét jelent meg legközelebb. Az előbbiek melléklete: Hoffmann Frigyes körkémencéje, az utóbbinak: Dél-Amerika; tartalma pedig Egyptomig terjed. Egy füzet ára 30 krajczár.

Mózes Károly érdmúrással által adott jótékony-célú előadása alkalmával bevétel 39 forint kiadás 7 forint, tiszta maradvány 32 forint, melynek felérsze azaz 16 forint a helyb. szegény-alap javára a városi pénztárba bevételre lett. — Mócsary Ödön úr által beküldött a helyb. kórháznak 2 db finom lepedő: köszönettel fogadtattott. Opitz Károly, rendőr-tanácsos.

Nincs Penzen phylloxera. Bene Gyula penzi phylloxera bizottsági tag több szőlővessző gyökeret küldött bepakkolva Balázs Ferencz szolgabíróhoz, melyeken bizonyos kórhadás és elcsatynulás volt észrevehető, azon hiszemben, hogy ezen gyökerek a phylloxera által támadtattak meg. Balázs szolgabíró ezen gyökereket egy dobozban felterjesztette az alispánnak, ki azonnal összehívta a szakértőket. A szakértők közül az alispán, elnöklete alatt megjelentek: Dr. Felsenburg Ferencz, Dr. Bogdán Mihály, Reményi József és Balogh Gyula, s folyó hó 20-án egész 9 óráig délig göröcsövekkel megvizsgálták a gyanús gyökereket. Azonban szorgos vizsgálat után nem lehetett constátálni, hogy az elcsatynult gyökerekben phylloxera lett volna. A

kormány különben minden megyében szakértőket fog alkalmazni a phylloxera vizsgálatoknál, s máris leérkezett egy miniszteri rendelet, mely felhívja a megye közönségét, hogy a megyére nézve kivonozott szakértőt elővizsgálataiban és működésében (ha ugyan erre szükség lesz) támogassa s elősegítse.

A kaszárnya ügyben B-Gyarmatról deputatio volt Gr. Forgách Antal úrnál Kétkőben f. hó 17-én Papp László helyettes bíró vezetése alatt. Papp László igen ékes szavakban elmondta a küldöttség missióját, s a város nevében felkérte a grófot, hogy a létesítendő kaszárnya helyét adja beleegyezését arra, hogy az általa a Zieby seniorális uradalommal közösen bírt s a szakküldöttség által már kijelölt telkek a város tulajdonába bocsátassanak. Gr. Forgách Antal a kérelemnek készséggel engedett s a kijelölt telkeket szívesen átadta a város tulajdonába. A küldöttség miből alkalmat lelt, Gr. Zieby Nándor urat is megfogja keresni. Azt beszélik, hogy az uradalmak személtői tartva jól fel fogott érdekeket, mindent el fognak követni arra nézve, hogy a kaszárnya a város által mihamarabb felépíttessék. Nem tudjuk igaz-e, de azt is beszélik, hogy a materiálok nagy része ha nem is egészen ingyen, de olyan áron, melyet a szegény város meg bír, fog ki szolgálatni.

Vácson megindult a mozgalom a városi helypénz és vámtariffa ellen. Az ügyet az általános ipartársulat fogta fel a mindent el fog követni, hogy a helypénz és vámtariffa leszállíttassék. Ideje volna, hogy a felett B-Gyarmaton is komolyan gondolkodnának. Mert a mostan alkalmazásban lévő tariffa úgy az iparos, mint a nem iparos polgároknak is bérlemes, amennyiben a polgárságra illetéktelen terheket ró, a vidéket a magas vám illeték és helypénz folytán a helyi piacztól elidegeníti, s a forgalmat apasztván, szibbantól hat a kereskedelemre az iparra, s az élelmi szerek olcsó beszerezhetősére.

(Beküldetett). Hajósz-féle fürdő helyiségben a tulajdonosok „pinczérnök” czime alatt oly személyekkel tűzérkednek, kik ily helyen a közérközséget börtányosan sértetgetik. Hajósz, mint mondják, B. Pesten gyanús leány személyeket bérbevetéssel szerződött s mikor ezek „pinczérnök” czime alatt nála a szolgálatot teljesítik, bérüket ki nem adja, hanem utálja őket aljas magánkeresetre. Legutóbb is az az eset történt, hogy egy Harinek Antónia nevű hölgyet, mert vele, mint halljuk, osztozkodni nem akart, jól elverte s ez által közbotrányt okozott. Harinek Antónia azért fel is adta Hajósz Albertet a b-gyarmati kir. járásbíró-ságnál. Igen sajnós körülmény, hogy a város egyetlen fürdője ily aljas egyének kezében van. Ezen helyiséget egyszerűen be kellene tiltani. Ajánljuk a rendőrség komoly figyelmébe.

Vásár. B-Gyarmaton az augusztus 16. és 17-ik napjára eső országos vásár ez idén kivételosen augusztus 23. és 24-ik napján lesz.

Rövid hírek. Losoncban a dalegyelet aug. 7-én a székházban táncszal egybekötött dalestélyt rendez. — „Szerelemi költemény” cím alatt M. A. egy igen cainos versfüzetet adott ki, melynek belső becsértékéről bővebben fogunk írni. A gondolat és eszmedés költemény

Madách Aladár, a halhatatlan Madách Imre fia tollal árulja el. — A „Századok” élesen bír, de igen szép méltatással bírálta meg Pintér Sándor barátunkat. A palócokról írt népmeseritetsét. — A francia biztosító társulat Hontból Braumüller urat, Nógrádból Detrich Zsigmond és Fajnor Sándor urakat nyerte meg becselő bizottsági tagokul. — A helybéli dalegyelet mai kirándulásában (szépi fűrdőbe) nagy számmal vett részt a városi és vidéki közönség. Délután táncmulatság is rendeztetik. — Br. Pongrácz Lajos úr, ki f. hó 21-kén tért vissza Budapestről, B-Gyarmaton családjá és tisztelői által meleg üdvözléssel fogadtattott. — Detrich Elek úr névnapján N. Kérből több jó barát üritett poharat, nevezett közkedveltségű egyén tartos egésszégére és boldogságára. Fogadja részünkről, is üdvözléink. — A „Nagyhid” utcában f. hó 18-án éjféltől 2 óráig tűz volt. Azonban az ott igen gyorsan megjelent 50 tűzoltó könnyen elhárított vele, úgy hogy a városi közönség nyugodtan folytathatta (a meg nem jelent tűzoltókkal) csendes álmait. A működést Manósy Alajos derék mászó vezér, s jelenleg helyettes parancsnok, igen élénken és buzgósággal vezérelte. — A megyében — hír szerint — epeláz uralkodik. Éber figyelem a körörszerek részéről! — A Budapesti szerkesztője Brankovics György f. hó 20-án megátogatja szülőhelyét, B-Gyarmatot. Brankovics, a jövő évi választáskor több helyen obajt fellépni, radikális ellenzéki programmal. — Búrász Mihály városunk derék bírája családjá és polgár társai teljes öröme szembajából kigyógyulva f. hó 20-án érkezett haza Bécsből. — Hírlik, hogy a verő kereszt b-gyarmati fiók-egylete nagyobb szerű bált fog rendezni B-Gyarmaton szeptember havában. — Phylloxera szakértőül a megye területére nézve Baczoni Albert nevezetett ki. — Török Sándor ügyvédi irodáját Losoncban Rachler Ferencz vette át. — Nagy-Gécz község felett e hó 14-én istenyi vihar dühöngött, délután két órától háromig tojás nagyságu jegek estek, melyek a háárokat majdnem teljesen tönkre tette, a fennálló buzákat kiverte, az aratottakban pedig az áríz tett nagy károkat.

Költemények

Curiosum. Kivál: Nagytekintetű magy: kir: pénzügyigazgatóságnak B-bányán kérelme Heksz József A benti indokok szerint kérelmet kari. — Benti: Nagytekintetű m: k: p: ügy igazgatóság B-bányán. Alazattal batorkodom én alolított a Magy tekintetű p: ügy igazgatóságnak kegyes kérelmem folytán indokaimat sorolni. — Mivel a Nagy tekintetű p: ügy igazgatóságnak kelt végzése 1880 február hó 7-én 3239. [VII] sz: alatt folytán azon batorkodással indoklok, mint hogy az előbbi kérelmemnek meghosszította (illetőleg vissza utasítva) hogy azon illető ház szám alatt, mint dohány kis törsze telrhazva volt. Enek alapján újonbat batorkodom vizsgált kérelmemet teljesíteni és kegyes alazattal kervenym ujítással azon jog dohány elarulást engedély metet az illető házson bér melyet adományozni meltoztatnak maradvan tisztelettel Visk 1880 16—III Heksz József. Egy pátkoval ellátott utcában sáros időben találkozik egy orvos egy felfurakodott polgárral, midőn

omészse meg az örök lú, de a mire esküdtem azt meg fogom tartani ha életembe kerül ial isten engem úgy segéljen. Most pedig maradjon magának baládatlan kigyó! — és ellökte magától az öt átölelt szendé teremtetést gyors léptekkel távozott.

— Zoltán, édes Zoltán! — kiáltott feldokolva a nő s a pamlagra hanyatlott.

A hangos szóváltásra bejött az anya is, utána nyomon követte az ifjú vőlegény.

— Mi baj édes leányom, ki bántott? — kérdé ijedve és leánya könyező szeméit csókolta.

— Oh anyám Zoltán volt itt és engem megszádított hűtlenségemért, hogy férjhez megyek. Azután meg esküdött a mindenható Istenre, hogy soha sem fog megőszülni. Oh édes Jánosom milyen haragosan lökte el magától, nem fog szeretni többé. Oh anyám én nem megyek férjhez! — mondá Jolán sirva és anyja koblére borult.

— Mérnök ur még holnap meg kell tartanunk az esküvőt, mert a szegény gyermeket valami betegség érheti a játszóárs haragja miatt! — mondá sugva az anya a vőlegénynek.

— Sietni fogok anyanyom a készülékekkel, válaszolá a megőszült — és iparkodóm majd kirándítani a gyermekes gondolkodásból.

— Ne sirj édes leányom, — vigasztalá az anya — Zoltán majd kibékül, holnap ide hívatom és beszélek vele, most igen fel volt hevülve, holnapra elfelejt mindent.

Jolán csak fejét ránta és nem hitt anyja szavainak. Másnap csakugyan végbe ment az esküvő.

A férfi szíve.

A szép Jolánka boldog lett jó férje oldala mellett. El-elmerengett néha a kis testvérrel együtt töltött boldog gyermekkori órák felett és nem egyszer kőnyezte meg a haragok játszóársát, hanem azért megelégedetten folytak napjai.

Hát Zoltánból mi lett? Vizsgált kítűnő sikerrel tette le a megváltoztatva az előbb annyira óhajtott mérnöki pályát a gazdasági intézetbe ment.

Egészen más ember lett ezután belőle. Az előbb komoly ifjú lassankint kezdé megszeretni az életet s nem egyszer monda magában:

— Azért is vig leszek, megmutatom annak a hűtlen, leánynak, hogy el fogom felejteni. Rézt veszek minden mulatságban s ha ott leszek, kétszeres vigággal fogok táncolni, így legalább boszrúm tökéletes lesz. Hisz mit nekem a szerelem, van elég leány a mai világban, kinek minden komolyabb cél nélkül lehet szépelegni. Kitombolom magam, és boldog leszek!

Ezek voltak gyakori szavai, ezekkel iparkodott elnyomni a naponkint szívében felmerülő vágyat.

Egy városban lakott elvesztett szerelmével. Dolgozott ügyvédek mellett is mint segéd, csak hogy megszerezhesse a gyakori mulatságok kiadásait. Minden táncvizsgálat rendezől kürt ott látták nevét s a cainos ifjú nem volt kellemetlen jelenség a nők előtt. Halavány barna arcához oly jól illettek a bánatos vonások, hogy a leányok örömmel táncoltak vele.

Gyakran megtörtént, hogy Jolánt is elvitte előző-keny férje a táncvizsgálatokba, hisz gyermek még,

töltse benne kedvét. Találkoztak ilyenkor a haragos testvérek, Zoltán azonban félre fordítá arcát és nem akarta észrevenni a bánatos arcú játszóársát. Sőt ha látta, hogy ott van ő is, kétszeres kedvvel fokozott szenvedélyvel udvarolt másoknak. Örült erővel látta a táncot és bányta a bókákat mindenkinek. Jolán est látva s érezve a nem érdemelt megvetetést, nem egy elrejtett könnyű törtült le félre fordulva egész személtől. Zoltán észrevette mindent, de nem akarta látni; rohant a táncba el felejteni vágyott a bánatos arcot.

És ez így ment két éven át; részt vett mindenben, szürkmarku nem volt az élv és mulatság keresésben, sőt hogy fedezhesse a kiadásokat, kétszeres erővel dolgozott.

Anyja akárhányszor kérte, hogy vonuljon vissza néha, de nem hajlott az édes anyai szavakra.

— Most az ideje anyám kitombolni magam, majd később másképp lesz minden, mit szólna a világ, ha most egyszerre bucsút vennék a társaságtól! — Így akarta megnyugtanni a szerető anyát, habár ő maga is belátta, hogy igen gyakran tel ment a határon.

Jolán pedig boldog volt, mert kis leánykaja született. Amint meghallá ezt Zoltán magába szült egy pillanatra és elgondolkodott.

— De mit foglalkozom hát én ő vele, hisz elvesztett számomra ugy is? . . . Mégis, most már ő boldog anya és te még mindig boszúért libegsz, nem használ ez semmit, hisz ő boldog! . . . Eh mit, nem gondolok én örömeim, mulatok, mi vár rám az életben, nem szeretek soha! Folytassuk tovább, holnap én fogom rendezni a jogászok bálját! — így küzdött lelkében a szív követelése és a bosszú érzete.

(Folytatjuk).

